

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

Zatwierdzam:

Marlena Maląg

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

**MINISTERSTWO
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Program „Ojcostwo – Przygoda życia” 2023 r.

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

I.	WPROWADZENIE.....	3
II.	GŁÓWNY CEL PROGRAMU	4
III.	ZAŁOŻENIA PROGRAMU	5
IV.	ZAKŁADANE REZULTATY	7
V.	REALIZATORZY PROGRAMU	7
VI.	FINANSOWANIE.....	8

I. WPROWADZENIE

Troska o rodzinę, jej wsparcie oraz wzmacnianie poprzez realizację działań mających na celu zaspokojenie potrzeb niezbędnych do prawidłowego rozwoju rodzin w Polsce to priorytetowe działania realizowane sukcesywnie w ramach długofalowej polityki prorodzinnej i demograficznej prowadzonej przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, zwanego dalej „Ministrem”). Zgodnie z założeniami odwrócenie niekorzystnych trendów demograficznych jest jednym z najpoważniejszych wyzwań stojących obecnie przed Polską. Aby osiągnąć ten cel, Minister wspólnie z Pełnomocnikiem Rządu ds. Polityki Demograficznej inicjują, realizują i koordynują działania systemowe służące wspieraniu rodziny, będącej fundamentem społeczeństwa. Do najważniejszych inicjatyw w tym zakresie zrealizowanych w ciągu ostatnich kilku lat należą: program „Rodzina 500+”, program „Dobry start”, Karta Dużej Rodziny, program „Maluch +”, emerytury z programu „Mama 4+”, rodzinny kapitał opiekuńczy.

Obok wprowadzanych zmian systemowych, poprawiających warunki ekonomiczne i społeczne funkcjonowania rodzin, ważnym elementem polityki społecznej w tym obszarze jest również kreowanie odpowiednich postaw sprzyjających tworzeniu pozytywnego wizerunku rodzin z dziećmi oraz promowanie wspólnego spędzania czasu. Wyzwanie to realizowane jest na wielu płaszczyznach przez różne instytucje, np. media publiczne, szkołę czy organizacje pozarządowe.

Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa pozytywne oddziaływanie na postawy rodziców, a w szczególności ojców, i czas poświęcany przez nich swoim dzieciom. Jak wynika z badań zrealizowanych przez CBOS¹, zadania związane z opieką i wychowaniem dzieci są na ogół wykonywane przez kobiety. Jednocześnie, jak wynika z bardziej szczegółowych badań nt. ojcostwa przeprowadzonych w 2022 r. przez tato.net², 1,9% ojców deklaruje, że w zwykłe dni robocze nie spędza ze swoimi dziećmi czasu, 10% ojców deklaruje, iż w zwykłe dni robocze spędza ze swoimi dziećmi do ½ godz. w ciągu dnia, 15,3% ojców deklaruje, iż spędza od ½ do 1 godz. w ciągu dnia, 31,1% ojców deklaruje, że spędza od 1

¹ CBOS „Kobiety i mężczyźni w domu”, komunikat z badań Nr 127/2018, Warszawa 2018; dostęp: https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2018/K_127_18.PDF

² raport STATO'22 (studia i statystyki o ojcostwie, dostęp: <https://tato.net/o-tato-net/stato-22>)

do 2 godz. w ciągu dnia, 39,2% ojców deklaruje, że przeciętnie w ciągu dnia spędza powyżej 2 godz. Statystyki te ulegają natomiast zmianie w weekendy i inne dni wolne od pracy. W tym przypadku 73,9% ojców deklaruje, że w ciągu dnia spędza ze swoim dzieckiem powyżej 2 godz. (13,1% ojców od 1 do 2 godz., 6,1% od ½ do 1 godz., 3,3% do ½ godz., 0,8% nie spędza). Badanie wskazuje, że najczęściej podejmowane przez ojców aktywności z dziećmi to wyjścia na spacer, zabawa, granie w gry planszowe bądź układanie klocków, oglądanie filmów lub granie w gry wideo.

Z tych względów Minister przygotował niniejszy Program, który wpisuje się w różnorodne działania promujące pozytywny wizerunek ojcostwa i rodziny, a także aktywne formy spędzania czasu, dzięki którym możliwe jest wzmocnienie więzi rodzinnych.

Program „Ojcostwo – Przygoda życia” to jeden z elementów długofalowej polityki prorodzinnej mającej na celu promocję i upowszechnianie kultury prorodzinnej.

Program będzie oddziaływać na:

- wsparcie trwałości rodzin;
- popularyzację kultury sprzyjającej rodzinie;
- wzmocnienie współpracy z III sektorem i innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny;
- zwiększanie kapitału społecznego, w tym wzmocnienie więzi rodzinnych.

II. GŁÓWNY CEL PROGRAMU

Zgodnie z art. 187 ust. 1a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.) minister właściwy do spraw rodziny może opracowywać programy służące promocji rodzicielstwa, w tym rodzicielstwa zastępczego i adopcji oraz finansowo wspierać te programy. Opracowanie i realizacja programów może odbywać się we współpracy z wojewodą. Celem Programu „Ojcostwo – Przygoda życia” 2023 r. jest wzmocnienie więzi rodzinnych, budowanie pozytywnego wizerunku ojca, promowanie zaangażowanego ojcostwa i aktywnego spędzania czasu ojców z rodzinami. Wpływa to bowiem na kształtowanie młodego pokolenia, które coraz częściej ma trudności z wchodzeniem w relacje w świecie realnym, często w wyniku nadmiernego spędzania czasu w świecie wirtualnym, braku rodzeństwa i zmniejszenia ilości czasu na socjalizujące gry i zabawy w grupie rówieśniczej w czasie pozaszkolnym. Realizacja Programu przyczyni się do wzrostu świadomości, że wychowywanie dziecka to nie jest sprawa i

odpowiedzialność wyłącznie kobiet, ponieważ ojcostwo jest niezwykle ważnym obszarem samorealizacji dla mężczyzn, a także kluczową kwestią dla prawidłowego rozwoju i wychowania dziecka na szczęśliwego dorosłego.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Koncepcja Programu „Ojcostwo – Przygoda Życia” 2023 r. zakłada, że Program będzie realizowany w dwóch modułach:

- a) Moduł I – organizacja ojcowskiej gry miejskiej „Przygoda z Tata” w dniu 18 czerwca 2023 r. w 16 miastach po jednym na terenie każdego z województw;
- b) Moduł II – opracowanie oraz zamówienie przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, zwane dalej „MRiPS”, materiałów promujących politykę rodzinną.

Moduł I Programu realizowany będzie przez wojewodów. Wojewoda może zdecydować o realizacji Programu w swoim województwie przez organizacje pozarządowe w formule konkursowej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.).

Termin realizacji: 18 czerwca (niedziela), jako zapowiedź zbliżającego się Dnia Ojca (23 czerwca).

Czas trwania: Wydarzenie całodniowe, w tym zakładany czas gry – do 3 godz.

Szacowana liczba uczestników – 200–500 osób w jednym mieście.

Zespoły mogą liczyć od 2 osób. W skład zespołu wchodzi tata z dzieckiem/dziećmi, kapitanem zespołu jest tata. Podział drużyn nastąpi według trzech kategorii:

- starsze dzieci (14–18 lat),
- młodsze dzieci (od urodzenia do 13 lat),
- zespoły mieszane (w skład zespołu wchodzi starsze i młodsze dzieci).

Uczestnikami będą zespoły z całej Polski, które wcześniej potwierdzą swoje uczestnictwo. Każda zgłaszająca się rodzina będzie tworzyła zespół, którego przewodnikiem będzie tata. Nie ma ograniczeń wiekowych.

Scenariusz gry miejskiej powinien składać się z kilku/kilkunastu zadań do wykonania, angażujących cały zespół. Istotą zadań jest wzmacnianie rodzinnych relacji i budowanie poczucia lokalnej tożsamości. Zadania powinny opierać się na elementach współpracy oraz zaangażowania całego zespołu.

W zadaniach należy uwypuklić działania służące:

- wzmocnieniu rodzinnych więzi, w oparciu o szacunek i zaufanie,
- angażowaniu całych rodzin, z promowaniem przy tym pozytywnego wizerunku ojcostwa,
- zachęceniu rodzin do wspólnego spędzania czasu na poznawaniu lokalnych atrakcji/ ciekawych historycznie miejsc i budowania w ten sposób poczucia lokalnej tożsamości

Każde zadanie powinno być oceniane, aby zachować element rywalizacji pomiędzy rodzinnymi drużynami.

Ocena za wykonanie zadania powinna być wyrażona w punktach i powinno jej podlegać:

- wykonanie zadania,
- element współpracy całego zespołu.

Wojewodowie są obowiązani do przekazania informacji o wyborze miejsca gry miejskiej do informacji przez MRiPS do dnia 17 kwietnia 2023 r.

Finał gry miejskiej „Przygoda z Tata” powinien odbyć się w bliskiej odległości od miejsca rywalizacji. Dobrze widziana jest organizacja pikniku rodzinnego z elementami koncertu, który uświetni zakończenie gry. Tego samego dnia powinno nastąpić ogłoszenie wyników gry z udziałem przedstawicieli administracji rządowej. W czasie ogłoszenia wyników możliwa jest sesja zdjęciowa na ścianie zawierającej logotypy: gry miejskiej i MRiPS.

Promocja gry „Przygoda z Tata”

Dla zapewnienia spójnej identyfikacji wizualnej gry wojewoda otrzyma logotypy do dalszego dostosowania i wykorzystania. Wojewoda otrzyma od MRiPS szczegółowe wytyczne konieczne do zachowania spójnej komunikacji.

Harmonogram działań

Złożenie oświadczenia o sposobie realizacji zadania i złożeniu zapotrzebowania przez wojewodę do Ministra o udzielenie dofinansowania we wskazanej klasyfikacji budżetowej – **do dnia 10 marca 2023 r.**

Przekazanie przez Ministra wniosku do Ministra Finansów o uruchomienie środków rezerwy celowej dla poszczególnych wojewodów, zgodnie ze wskazaną klasyfikacją budżetową – **do dnia 17 marca 2023 r.**

Wojewodowie są obowiązani do przekazania informacji o wyborze miejsca gry miejskiej do informacji przez Ministra **do dnia 17 kwietnia 2023 r.**

Gra ojcowska – **dnia 18 czerwca 2023 r.**

Przyjęcie przez wojewodów sprawozdań z realizacji programu przez wybrane organizacje pożytku publicznego – **do dnia 18 lipca 2023 r.** (w ciągu 30 dni od daty zakończenia realizacji zadania) oraz ich zatwierdzenie w ciągu 30 dni od dnia ich otrzymania.

Przekazanie do Ministra sprawozdania według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Programu, z realizacji Programu na szczeblu wojewódzkim – **do dnia 31 sierpnia 2023 r.**

Moduł II realizowany będzie przez MRiPS w trybie zamówień publicznych i polegać będzie na udzieleniu zamówienia na opracowanie materiałów promujących.

IV. **ZAKŁADANE REZULTATY**

Poprzez wprowadzenie Programu „Ojcostwo – Przygoda życia” 2023 r. przewiduje się budowanie pozytywnego wizerunku ojca i wzmacnianie więzi rodzinnych. Celem ojcowskiej gry miejskiej jest kreowanie okazji do wspólnego spędzania czasu oraz budowania poczucia lokalnej tożsamości. Do zabawy w grę miejską chcemy zachęcić ojców z dziećmi, ok. 3200 uczestników. Gra miejska odbędzie się w 16 miastach po jednym na terenie każdego z województw i ma być okazją do wspólnego spędzania czasu oraz budowania poczucia lokalnej tożsamości.

V. **REALIZATORZY PROGRAMU**

Realizacja zadań Programu będzie prowadzona na dwóch szczeblach.

1. **Szczebel centralny.**

- a) Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Polityki Demograficznej, w MRiPS odpowiada za:
- interpretację postanowień Programu,
 - bieżący monitoring Programu,
 - zebranie zapotrzebowań od wojewodów na uruchamianie z rezerwy celowej środki,
 - przygotowywanie informacji (sprawozdania) z realizacji Programu oraz podawanie jej do publicznej wiadomości;

- b) Departament Komunikacji i Promocji, w MRiPS jest właściwy w zakresie opracowania i zamówienia materiałów promujących politykę rodzinną (moduł II);

2. **Szczebel lokalny.**

a) Wojewoda odpowiada za:

- wybór trybu realizacji konkursu w swoim województwie (wykonanie zadania we własnym zakresie lub tryb konkursowy)
- w przypadku wyboru trybu konkursowego:
 - i. przygotowanie i przeprowadzenie konkursu
 - ii. zawarcie umowy na realizację zadania publicznego
 - iii. udzielenie dotacji na realizację zadania publicznego
 - iv. bieżący monitoring realizacji zadania publicznego
 - v. rozliczenie udzielonej dotacji i zatwierdzenie sprawozdania z realizacji zadania publicznego

b) Podmioty realizujące zadania na poziomie lokalnym – w przypadku wyboru przez wojewodę trybu konkursowego – są jednocześnie podmiotami, które mogą ubiegać się o uzyskanie dotacji w ramach Programu. Do ich zadań należy w szczególności:

- realizacja zadania publicznego na warunkach określonych w umowie i ofercie,
- złożenie sprawozdania z realizacji zadania publicznego.

Podmioty realizujące zadania na poziomie lokalnym to organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1–4 tej ustawy.

VI. **FINANSOWANIE**

1. Na zadanie związane z realizacją programu prorodzinnego, jakim jest Program „Ojcostwo – Przygoda życia”, Minister planuje przeznaczyć kwotę w wysokości 3,6 mln zł, w tym na moduł I – 1,6 mln zł, przy czym 99% tej kwoty (tj. 3564 tys. zł) przeznaczają się pokrycie kosztów realizacji zadań, a 1% (tj. 36 tys. zł) – na pomoc techniczną.
2. Realizacja Programu w zakresie Modułu 1 będzie finansowana w ramach części 85 – Województwa poprzez zasilenie budżetu poszczególnych wojewodów środkami rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 56) – Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania. Każdy z wojewodów na realizację Programu dysponować będzie kwotą 100 000 zł.

3. Realizacja Programu w zakresie Modułu II będzie finansowana w ramach części 63-Rodzina.
4. Wydatki finansowane ze środków przewidzianych na realizację Programu nie mogą być pokryte z innych środków publicznych. Nie wyłącza to możliwości pozyskania przez wojewodów środków z innych źródeł publicznych i przeznaczenia ich na pokrycie wydatków określonych w ofertach, w części w której nie są one finansowane ze środków Programu.
5. Pomoc techniczna na pokrycie kosztów opracowania i obsługi Programu przysługuje realizatorom zadań w wysokości 1% kwoty przeznaczonej na realizację Programu. Oznacza to, że w przypadku niewykorzystania pełnej kwoty na realizację Programu część środków przyznana na obsługę nie podlega zwrotowi.

Załącznik:

Sprawozdanie wojewódzkie z realizacji Programu.